

La sfida da las migraziuns

In dossier dal Departament federal da l'exteriur

DA GUIU SOBIELA-CAANITZ

■ **Var 175 milliuns umans vivan en in stadi nua ch'els n'èn betg burgais. Be en Svizra suni strusch 1,5 milliun. Las migraziuns sco realitad pertutgan l'entir mund. Ins duai las examinar cun in'egliada globala.** Quai fa il nr. 3/2003 da la revista dal Departament federal da l'exteriur (DFE) cun in «Dossier migraziuns» che cuss. fed. Micheline Calmy-Rey concluda relevond la muntada internaziunala da lez «fenomen cumplitgà» (p. 25). La recensiu suandanta sa basescha sin l'ediziun taliana (1).

I vegn a mancar forzas da lavur

Il politolog american Michael W. Doyle (Universitad da Princeton, New Jersey), cusseglier spezial dal secretari da l'ONU Kofi Annan, descriva las migraziuns da noss temp ord vista globala: «La reduziun dals pretschs da viadi e las tecnicas d'infurmaziun e comunicaziun faciliteschan l'emigraziun, ils barats da daners e tecnicas ed ils returns (...). A lung termin duessan las migraziuns sur cunfin vegnir pli impurtantas. Cun il chal da naschientschas e la perspectiva da viver pli ditg chala era la populaziun dals blers pajais industrials e vegn en media pli veglia. Quai influenzescha zunt per ella las pensiuns, la sanadad publica, l'educaziun, la construcziun d'abitaziuns ed il svilup economic; ins po prevesair ch'i vegnia a mancar forzas da lavur (...). I dat migrants activs, ma i dat era lur famiglias ed ils fugitivs u requirents d'asil (...). Bleras regenzas reconuschan il dretg dal migrant da viver cun sia famiglia. Quai ha consequenzas enormas: 45 – 75% dals immigrants beneventads durant l'onn 2000 en l'Europa, ils Stadis unids ed il Canada èn vegnids a star là en virtid da lez dretg (...). Il commerzi cun umans dependents è vegnì in dals secturs ils pli lucrativs da la criminalitad organisada» (p. 10).

Ils problems

L'autur descriva lura las consequenzas da las migraziuns: «Ils interess dals pajais d'emigraziun n'èn betg quels da las destinaziuns. L'emigraziun po reducir la dischoccupaziun, gidar ad augmentar las pajas, manar blers chapitals (...) e contribuir a dauzar il nivel da vita, ma era promover la fugida da tscharvels (...). L'immigraziun po chaschunar spaisas fitg autas, cunzunt tar problems d'integraziun. I po plinavant succeder che la populaziun indigena sa sentia

45 – 75% dals immigrants beneventads durant l'onn 2000 en l'Europa, ils Stadis unids ed il Canada èn vegnids a star là en virtid da lez dretg.

smanatschada d'isanzas estras (...). Ils pajais industrials spendan fin a 10 milliardas euros l'onn pervi da l'asil. Quasi dus terzs dals requirents vegnan renviads, ma be in tschintgavel dals refusads turna en patria. Perquai vegnan ils cunfins survegliads pli severamain; uschia crescha er il commerzi cun umans. Varsaquants politichers da pajais d'immigraziun, empè da chattar vairs soluziuns al problem, al surdovran per semnar discordia e disfamar ils requirents d'asil insumma» (p. 10–11). Doyle recumonda «a tuts pajais da stgaffir dapertut estructuras transparentas e sumegliantas per las migraziuns, resguardond la realitad dal martgà ed il dretg da las famiglias da viver ensemen, (...) e d'organisar sentupadas internaziunals da lavur davart temas sco il transferiment da daners, il dretg da burgais, la vita da famiglia e l'asil. Lura pudess ins negoziar ed elavurar patgs internaziunals davart temas determinads» (p. 11).

Basilea promova l'integraziun sperta

La schurnalista Rosemarie Gerber cite-scha Eduard Gnesa, schef da l'Uffizi fe-

deral da migraziuns ed integraziun: «Ina quarta part da tut la lavur fan esters» (p. 13). L'autura punctuescha: «En l'hotellaria e las ustarias adempleschan esters la mesadad da las uras da lavur (...). Il vicediretur da l'Uffizi federal da fugitivs, Urs Betschart, replitga als plants federals e chantunals pervi da spaisas d'asil memia autas: '90% dals requirents entran en Svizra tras la porta da l'asil che n'è betg manegiada per els'» (p. 14). En il chantun Basilea-Citad datti «in delegà per dumondas da migraziun ed integraziun, il qual sustegna la scolaziun, furmaziun ed integraziun sperta dals esters (...). Il chantun al metta a disposiziun in import da frs. 800'000 per financiar directamain projects. La confederaziun da sia vart paja 1,2 milliun annual per projects finanziats dal chantun e da fundaziuns. Questas sbursan 1 – 2 milliuns. Ils departaments chantunals sustegnan plinavant l'integraziun en il rom da lur activitads (...). Tuts projects vegnan controllads severamain» (p. 15). Delegà chantunal Thomas Kessler manegia: «Senza lezs investiments avessan nus spaisas pli autas areguard la criminalitad,

dischoccupaziun e sanadad (...). L'immigraziun che succeda tras l'asil duess ins reglar cun ina lescha da migraziun (...). Ma ils parlamentaris [federals] na vulan agir avant las elecziuns legislativas. Las autoritads (...) sa cuntegnan memia bler tenor il patratg dominant che para adina da provegnir da las medias turitgaisas empè da Neuchâtel u Basilea» (p. 15). La legislaziun svizra davart l'immigraziun na resguarda betg avunda il martgà da lavur; quai cumprovan «las var 100 000 persunas che tenor valitaziuns sindacalas gudognan il paun da mintga di cun lavurs da nettegiar per gronda part illegalas» (p. 20). Ina collavuratura da «Terre des hommes» a Basilea descriva l'existenza zuppada d'ina schubregiadra clandestina da Santo Domingo: «La tema è adina qua» (p. 20).

Il patg da Schengen

Peter Spycher e Michael Winzap, collavurators dal DFE, punctueschan: «Ils problems na derivan betg da las migraziuns sco talas, ma plitost da quellas ch'ins na controllascha e che sutminan la suveranità dals singuls stadis (...).

Lezs moviments derivan da motivs variads, sco la paupradad, relaziuns deplorablas e desperadas, il svilup manglusc dal stadi da dretg e la democrazia, maindir las smanatschas directas pervi da guerras, insumma differentas furmas da malsegirezza persunala (...). Soluziuns duain ins tschertgar sin stgalims locals, nazional ed internaziunals, sa confruntond cun las ragischs dal mal atras disposiziuns preventivas e repressivas (...). In stadi be sulet na po schoglier problems globals en moda duravla (...). La finamira essenziala da la politica exteriura svizra è da promover la segirezza da las persunas» (p. 22). Ils auturs enuneschan las mesiras che duajan sminuir l'immigraziun a lunga vista; la Svizra cumbatta la paupradad en ils pajais d'emigraziun, promova la pasch, l'assistenza umanitaria e l'agid al return per fugitivs. Plinavant declera Monique Jametti Greiner, vicescheffa da l'Uffizi federal da gistia, il giavisch svizzer da far part dals patgs da Schengen e Dublin encunter l'immigraziun zuppada: «Quai promovess zunt noss turissem, damai ch'ins basegnass be in visum per tuts pajais dal spazi da Schengen. Plinavant dessi bler pli paucas proceduras d'asil, damai ch'ils requirents annunziads er en in auter stadi signatar dal patg da Dublin vegnissan renviads là. Ma sche la Svizra n'adeschescha betg a lezs patgs, vegn'la il refugì dals requirents refusads dals pajais da l'UE» (p. 24). Da quest punct da vista fiss in'adesiuun da grond avantatg per la Svizra. Ina cunvegna correspondentia premettess dentant in accord areguard l'ominus art. 51 a dal patg da Schengen davart l'assistenza giudiziala tar fraud da taglia; quai pudess pertuccar la discreziun da las bancas svizas. La Grezia, presidenta da l'UE durant l'emprim semester da 2003, ha pudì avischinar las posiziuns grazia a ses grond inschign diplomatic. Presidenta è ussa l'Italia. Ses emprim minister na para tuttina betg dotà da talas qualitads; l'editorial d'ina gassetta renumnada da Milaun al define-scha schizunt «in amator areguard la politica» (2). Entant sto la Svizra sbursar vinavant imports exagerads pervi d'ina controlla da l'asil inadattada.

1) «Svizzera oltre», DFE, Chasa federala vest, 3003 Berna. Postaziuns gratuitas: DFE, tar Marianna Cabalzar, Chasa federala vest, 3003 Berna; adressa electronica druckzentrum@schaerthun.ch

2) Ernesto Galli Della Loggia, Un pessimo inizio, en: «Corriere della Sera», 3 da fanadur 2003, p. 1.